

מילכוד המדינה השלישית

עתה ברור יותר מאיפעם: מדינה פלשתינית נפרדת תנציח את הסכסוך היהודי-ערבי

מאת אמנון רובינשטיין

כבר עתה ניכרים האותות הראשונים של מה שעתיד לבוא עלינו: ירידת קרנו של אש"ף תעלה מחדש את עניין המדינה הפלשתינית. הן נפרדת, זו צריכה, על פי דעת ה"תומכים בה, לקום בשטחים שכבשה ישראל. במלחמת ששת הימים ושי"מ, או מרובם המכריע היא חייבת לסגת. במהלך השנים התכרסמה ההכרה שבאה לידי ביטוי בהחלטה 242: על פיה מייצגות מדינות ערב את העניין הפלשתיני; שתרוגה-בניה הפלשתינית על-ידי הקמת מדינה משלהם הפך להיות מקובל גם על רבים מהיודים שנתנו לגווירה הבין-לאומית.

כל עוד דרך כוכבו של אש"ף, יוכלו לחדות את רעיון המדינה ה"אש"פית בשל היסודים הצפויים לישראל ולעולם הערבי כאחד מ"עצם הקמת בסיס טריטוריאלי תחת רבנות הקיצוניות הפלשתינאיות. ע"ת, אומרים לנו, בבוו ובואושינגטון, כי יש לנצל את שקיעתו של עראק כאת חבירי על מנת להקים מדינה פלשתינית. מתונה בודה המערבית, שאלת הקמתה של מדינה כזו צריכה להיות נדונה, לדעתך, לא רק קשר עם הנודות עונתיות במשחקי הכוח הערבי, השאלה חשובה לכך רעה מברי שאפשר יהיה לנצל בתחומות קצרות-טווח.

מה הם בעצם הנימוקים לטובת הקמתה של מדינה פלשתינית במוסדו התיכון שבגבולות ישראל? כמעט יגידו במרגלים העירוניים של ישראל: שילושם הם הנימוקים העיקריים. התומכים ברעיון זה:

- * מדינה כזו תביא לידי ביטוי את יכולת של העם הפלשתיני להגן דדה עצמית וזכות הבחירה גם את רצונו להפדר-ליחידות-לאומיות-שונות.
- * מדינה שלישית תהיה ידידה לישראל משום שהחיה לחוצה כאי בין ירדן לישראל, תהיה תלויה בישראל לצרכים כלכליים - מוצא לים וכיריב - ואף-תוכל להיעזר בה לצרכי התמודדות עם אלמנטים אחרים בעולם הערבי.
- * השאלה אם תקום מדינה כזו, בסדר מידה, ריקן, אינה עניין לישראל. זו צריכה רק לתצב את התנאים הנוגעים לבטחונה ואין היא צריכה להתערב בשאלה כיצד תתארגן. שכ"ז זה ממוחזר - כיחידה לאומית את משני עברי הירדן, או כשתי יחידות אחרונות - אם תאמר ישראל, לא מוחלט לרעיון המדינה הנפרדת, תבחר על עצמה עוד יותר בעולם.

קל להיתמדד עם שתי הטענות הראשונות: כבר ניסינו להראות ב"שבע שנים" שערך ("שקרים פלשתיניים" 30.7) כי גם מבחינה מוסרית שמה של זכות להגדרה עצמית אין שום סיבה למיצול שתי האוכלוסיות לשתי יחידות נפרדות. אך את ישראל לא מייצגת שאלת התחייבות - עצמית הפלשתינית היודית: כעניין מופשט, אנו חייבים לתת מענה. לעניין הפלשתיניות משום שבטוח ארון-אין-מוסד-מדיקום-עם-העם הערבי בארץ-ישראל ובטוח קצרו

עליו להדוף את המיתקפה המדינית-תעמולתית נגדנו. אך הבעיה המוסרית הראשונה במעלה היא זכותנו של לקיום עצמי. מאי הבעיה היודית היא הבעיה האמיתית במזרח-התיכון, כיוון שרק עליו מאיימת ברית צבאית וכלי-כלית אדירה: איש אינו מאיים על קיומם של-הפלשתינים-הצד-המוסרי-העליון הוא, על כן, קיום עצמנו ובצידו קיים הצד שקיום זה יהיה בו, כשלעצמו, תוכן המחייב אף הוא התחשבות בזולת.

יור-על-כן, אין זה נכון, כי עיי קרון ההגדרה העצמית גורם, כי כל ציבור יחליט בעצמו על מטרותיו המדיניות. אפילו בשיא פריחתה של תפישת ההגדרה העצמית - דהיינו, לאחר מלחמת העולם הראשונה - לא הוגשמה זו בארצות שסטני ומכ"י ניסו, והראיה: לאחר חלוקת ארץ-רום מחדש, נותרו מיעוטים בלא-מיים רבים בקרב אומות אחרות ו"לצורך זה נחתמה אף אמנה בין-לאומית" שחפיקה היה להגן על מיעוטים אלה, כך, למשל, אוכלוסייה גרמנית שלמה-צורפה למדינה הצי-בוסלוביקית החדשה בעקבות באותם ימים.

משני טעמים אלה בלבד, אין לדעתי לקבל את הטענות העיקריות על פיו רשאים ערביי ארץ-ישראל להי"תליט על דעת עצמם כיצד יארגנו את חייהם המדיניים. השאלה היא שאלה בינלאומית ולישראל - כצד העלול להפגע יותר מכל צד אחר מעניין זה - זכות וחובה להביע דעתה ולעשות למען קבלת דעתה.

ולתעצם גם אם תותחניו יאימו על קללקלייה וגם אם נגפע בה, ישראל תקטנה והחשום לא תוכל להתקיים ולשגשג אם יוסגו ויחובלו ריכוזיה העירוניים, נמל התעופה המגיע שלה, כבישיה הצרים וה"תחפתלים, זה ההבלד היסודי בינינו לבינם. זוהי הסכנה האיומה הנוצרת בקיומה של מדינה שלישית-רבוגית ועצמאית בינינו לבין הירדן.

מה הו איסוף תביעותיה של יש"ר אל לגבי עתידם של יהודה ושומרון? בכך מגיעים אנו לטענה ה-לשחפת הגורסת כי על ישראל להסתפק בהגדרת תנאיה שלה, ולא להכתוב לערבים את-צורת-התאר-נגותם של ערביי א"י. לעניות דעתי, תנאיה של ישראל צריכים להת"ייחס לביטחונה שלה וביטחונה מתי-יב הגבלות צבאיות ניכרות שיחולו על כל אזור מערבה לירדן שיחזור לרבנות ערבית.

נגבלות אלה מחייבות, בראש רי בראשונה, פירוק יהודה ושומרון מ"כוחות צבאיים של משט-משריו-וי-מחיל אווירי. פירוק כזה יחייב גם מידה של פיקוח משותף על קיומו וזכות לישראל להשתמש במרחב ה"אווירי מעל לכל איי המערבית. רק סידורי ביטחון מסוג זה יוכלו לתב"טיח, כי צבאות ערביים לא יחזרו אל הגבולות מהם ניסו בעבר, ו"עלולים לנסות בעתיד, להתנקש ב"חיי-ישראל.

שים לב: סידורים כאלה פירושים הגבלה חמורה ביותר של הריבונות. בכך נפוך הקושי העיקרי: אם תקום מדינה שלישית מערבה לירדן היא - תוכל להיות אחת-מהשתיים: סוג א' - מדינה ריבונית ככל המדינות - היא תהווה איום מתי-מיד על לבה של ישראל. מצד שני, אי יוטלו עליה סידורי בטחון ה"חיוניים לנו, היא תהיה מדינה מ"סוג ב', עתה תארו לעצמכם את המצב הבא:

מכל המדינות החברות בארץ, רק המדינה הפלשתינאית היא היחידה עליה מוטלות מנגבלות ריבונות. היא היחידה ש"על לה צבא וחיל אוויר; היא היחידה בעולם כולו המסוגלת כמדינה מסוג ב'; היא דומה במהותה לפרוסטקטורים חש-חונים בדרום-אפריקה.

נחיות מסוג זה - שלעולם לא תתקבל על דעת אויבים וידידים כאחד - פירושה העמקתה של ה"חשמה הפלשתינית וזמת הגבלת האביה לישראל והנצחתו של ה"סכסוך היהודי-ערבי. זה המילכוד האמיתי הכרז בהצעות לחקים מדינה פלשתינית נפרדת בינינו ל-

להיות משוחררים משלטון ישראלי. במקרה כזה מדובר במדינה ריבונית ועצמאית שאזור אחד בה - שבר קצו משטחה - הוא אזור מפורז וריבונותה בו מוגבלת. סידור מסוג זה - שאף הוא, כמובן, אינו נטול קשיים - יש לו תקדימים ומקב"ל לים ותוא משוחרר מהמילכוד של מדינה-ג' - סוג א'-א-ב/ג.

אפשר, כמובן, לטעון כי מבחינה טקטית-תעמולתית צריכה ישראל ל"הסתפק בקביעת תביעותיה הביט-חוניות ולגלגל את נטל המילכוד על הערבים, יש טעם מסוים ב"חכסים מסוג זה. אך חשוב שנדע מה-עומד-מעבר-ללסקסיה: עומדת שאלה חיונית שהתשובה לה חייבת לשלול הקמתה של מדינה פלש-תינית נפרדת מערבה לירדן.

ההגבלה המוסרית ביותר של הריבונות. אם תקום מדינה שלישית מערבה לירדן היא - תוכל להיות אחת-מהשתיים: סוג א' - מדינה ריבונית ככל המדינות - היא תהווה איום מתי-מיד על לבה של ישראל. מצד שני, אי יוטלו עליה סידורי בטחון ה"חיוניים לנו, היא תהיה מדינה מ"סוג ב', עתה תארו לעצמכם את המצב הבא:

מכל המדינות החברות בארץ, רק המדינה הפלשתינאית היא היחידה עליה מוטלות מנגבלות ריבונות. היא היחידה ש"על לה צבא וחיל אוויר; היא היחידה בעולם כולו המסוגלת כמדינה מסוג ב'; היא דומה במהותה לפרוסטקטורים חש-חונים בדרום-אפריקה.

נחיות מסוג זה - שלעולם לא תתקבל על דעת אויבים וידידים כאחד - פירושה העמקתה של ה"חשמה הפלשתינית וזמת הגבלת האביה לישראל והנצחתו של ה"סכסוך היהודי-ערבי. זה המילכוד האמיתי הכרז בהצעות לחקים מדינה פלשתינית נפרדת בינינו ל-

ההגבלה המוסרית ביותר של הריבונות. אם תקום מדינה שלישית מערבה לירדן היא - תוכל להיות אחת-מהשתיים: סוג א' - מדינה ריבונית ככל המדינות - היא תהווה איום מתי-מיד על לבה של ישראל. מצד שני, אי יוטלו עליה סידורי בטחון ה"חיוניים לנו, היא תהיה מדינה מ"סוג ב', עתה תארו לעצמכם את המצב הבא:

מכל המדינות החברות בארץ, רק המדינה הפלשתינאית היא היחידה עליה מוטלות מנגבלות ריבונות. היא היחידה ש"על לה צבא וחיל אוויר; היא היחידה בעולם כולו המסוגלת כמדינה מסוג ב'; היא דומה במהותה לפרוסטקטורים חש-חונים בדרום-אפריקה.